

Hans Lorber.

FOSFORAS!

Vertė J. J.

—Fosforas!—tarė profesorius Knulbė, svarbiausias R-G-Man - Dueng - Che-Ge-Em-Be-Ha administratorius ir ramiu, pilnu orumo judėsiu nubėrė savo cigaro pečius ir dramblio kaulo peleninę, stovėjusią prieš jį ant veidrodinio stalo paviršiaus.

—Fosforas!—taip pat kalbėjo pirmasis chemijos fabriko direktorius, daktaras Pauenštilas.

Antrasis direktorius, daktaras Arzenikas, reikšdamas pritarimą, linktelėjo galvą. Truputį pakeitęs balsą, stipriai sugniauzė bjauria, raudoną ranką į kumštį ir pakartojo.

—Fosforas!

—Mes pabaigsim sutartį su Phos-Ka-Ko-Sti-Ge-Em-Be-Ha ir pradėsime gaminti azotinę fosforo produkciją, kuri turėsi labai placious rinkas. Žemės ūkis jums neberekalingas. Tat baigsim sutartį,—kalbėjo profesorius, daktaras Paragrafas, R-G-Man-Dueng-Che-Ge-Em-Be-Ha igaliotinis.

Visi posėdžiaujantieji linktelėjo galvas. Linktelėjo ir tie, kurie dar nieko nekalbėjo.

Profesorius Knulbė pasikėlė ir su nugaištomis akimis žvilgtelėjo viršum fosforu įkaitintų galvų. Jis įsitikino bendru susitarimu. Viršum akcinių (šerininų) galvų pasikėlė gardaus skonio cigaruų dūmų debesys—neklaidingas liudininkas to, kad šitie ponai buvo patenkinti. Padidėjusi viltis "gauti" dividendo susipynė į patenkinimo reginį, ir kiekvienas jų užtraukė savo cigarus.

Profesorius Knulbė nusišypsojo. Paskui jis pakėlė savo taurę. Ir sočiu, pratęsiaciu balsu pakartojo tiktai:—Fosforas!...

Visi tylėdami tuštino taures.

—Jie pabaigė sutartį su Phos-Ka-Ko-Sti-Ge-Em-Be-Ha, kuri pertiksins visą mūsų chemijos fabriką,—kalbėjo vienas fabriko komiteto narys,—teks sugriauti istisa eilę gamybos šakų ir iš jų nuolauži sukalti gigantiską fosforo gamybą. Darbo parengimui reikalingas perversmas. Mums teks prisitaikinti.

Antras fabriko komiteto narys nejudėdamas žiūrėjo pro langą. Prieš jo akis gulėjo gigantiskieji stacių pilkų rūmų kalnai, kurių tarpe kyšojo masyvūs bokštai ir kamina, lyg suakmenėję grūdomajai pilkam debesuotam dangui. Visa tat bus suardyta, pakeista į griuvėsius, tartum po žemės drėbėjimo. Tolūmoje matosi miškas ir keliamosios mašinos; geležiniai balkiai įsakymu greitumu pasidarys grieučiais. Statant girdėsis kapitalistinio darbo aukų svaidomai žaibai, klaidus šauksmas. Geležiniais balkiais ir akmeninėmis sienomis tekės kraujas, raudonas, skaičius darbininkų kraujas. Ir kada jiem bus pastatyta nauja pelno šventovė, ji troškins, es, išmes... ligonius. Užnuodyti darbininkai bus išmetami už sienų, į gatves, ligonines, į operacijų sales... ir lavonines...

Jis atsigrėžė nuo lango. Jo veidas pasidarė rimtas, tvirtos išraiškos. Ir jis ištarė:

—Fosforas—nuodai! Visi, kas prie jo dirbs, susirgs fosforo nekrozu. Tai liga—del kurios neišvengiama mirtis. Užkrėsto-

jo žmogaus kaulai palengva miršta. Pūluoja jo kūnas. Kraujas darosi baltas ir stingsta gyslose. Pilve atsiranda skausmai. Širdis ir visi kiti vidurių organai pamažu miršta. Operacijos. Puvimas. Mirtis! Mes privalome apsaugoti juos!

Pirmasis fabriko komiteto narys linktelėjo galvą. Dingterėjo mintis: kas bus su juo?—Dalyką mes turime išaiškinti darbininkams,—kalbėjo jis.—Jūsų darbdavystė tampa grąsanciomis ugniakalnio žiemenimis, ant kurių mes visi stovim prikautyti vienas prie kito. Šitie grandiniai turės būt kada nors sutraukti, kitaip ugniakalnio žiotys prarys mus pačius. Mes turime atsižvelgti į darbininkų būklę, į jų šaukiančius paaiškinimo reikalus. Fosforas—nuodai! Juo galima dirbtinai nutrešt laukus, bet juo galima padaryti ir dirbtinus kapiūnus. Nuodingos dujos!

Iškišęs liežuvį karas laukia naujų pasaulinio masto įvykių, kuriuos pradės svaidomos bombos—militarizmo paukštės. Ir ant šito chaoso kruvinomis raidėmis bus užrašyta: fosforas!—jeigu... jeigu darbininkai neapsisaugos.

—Mes būsime sargyboj!—ištarė antrasis fabriko komiteto narys.

Tuo pačiu metu išėjo kiti fabriko komiteto nariai ir administracijos igaliotiniai. Jie susėdė į suolus ir kedes. Posėdis prasidėjo. Atsistoję su rimta išvaizda pirmasis fabriko komiteto narys ir garsiai praneško:

—Fosforas!...

Darbininkuose blikstelėjo viltis gauti darbo. Stovėdami ties fabriko tvora, jie žiūrėjo į vėl pradėdamas statyti palapines tų firmų, kurios turėjo pradėt fosforo gamybą gigantiskos patalpos statybą.

—Fosforas,—kalbėjo darbininkas Šulce,—tai tur būt švares darbas. Fosforas mažose baltose dėžutėse pardavinėjamas vaistinėse ir vaistų sandėliuose. Jis panašus į smulkius miltus.

—Taip,—atsakė darbininkas Germanas,—tai bus didelė, švartai blizganti laboratorija. Darbininkai dirbs vilkėdami baltais chalatais.

Iš greitimų vartų išėjo vienas darbdavis, statybos firmos perdėtinis. Bergmint jį apšūto aibė bedarbių. Jis feldfelio tonu kažką jiems kalbėjo, ir išrinko keletą darbininkų. Stovėjusieji už vartų darbininkai taip pat pribėgo prie jo. Su jais Šulce ir Bergmanas.

Vartų link su apsupusia jį uždususių žmonių grupe nuėjo perdėtinis. Bergmanui pasisekė: jį paėmė. O!—jis tiko darbui. Jis buvo plačių pečių ir didelio ūgio, du centnerių jis galėjo nešti vienas. Tinginauja?! Ne, Bergmanas galėjo dirbti be pertraukos dieną ir naktį ir dar vieną dieną. O po to jis dar pagrieždavo namuose armoniką, dainavo, šokinio vaikus. Taip, Bergmanas buvo sveikas jaunaitis, ir perdėtinis tuojauš jam pamėjo. Kada jis sugrįš šiandien namo, na, ir nustebins jis visus savo šeimynos narius—ir didelius ir mažus. Jis pliaukštels delnais ir sušūks:

—Tegyvuoj! fosforas!

(Tąsa bus)

PROGA VISIEMS

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS
DIDELIS KNYGŲ IŠPARDAVIMAS TĘSIS 3 MĖNESIUS,
NUO 25 D. LIEPOS IKI 25 D. SPALIŲ

	KAINA Pirmiau Dabar	KAINA Pirmiau Dabar
DRAUGAI IR DRAUGĖS, paskleiskime mūsų apšvieta. Platinkite piknikuose ir išvažiavimuose, parengimuose ir taip tarpe darbininkų. Mes turime dar daug A.L.D.L.D. knygų, ir skelbiame jų išpardavimą!		
SEKAMOS KNYGOS PARSIDUODA:		
JONO BILIUNO BIOGRAFIJA. Parašė d. V. Kapsukas. Gera ir naudinga knyga. Turi 128 puslapių. Apdaryta \$.75	.25	
ATMOSFERA ARBA ORO GAZAI IR JU YPATYBĖS. Parašė Dr. A. Petrika. Pustl. 128. Apdaryta .75	.25	
ISTORIJA SOCIALIZMO SUVIENYTOSE VALSTIJOSE. Tai istorija Amerikoje darbininkų judėjimo, iki socialistų parduavė jų reikalus. Knyga ant geros popieriaus 450 pusl. Apdaryta	1.50	.50
Be apdarų	1.00	.35
RUSIJA 1919 METAIS. Parašė A. Ransome. Idomi ir prie skaitymo patraukianti. Daug paveikslų iš Sovietų šalies puslapių 250. Apdaryta	1.00	.50
KAROLIO MARKSO TEORIJOS SISTEM. Parašė L.B. Budin. Labai naudinga knyga, ji dėsto kapitalistinės tvarkos subudavimą ir suteikia pamatinį klasinį žinojimą. Pustl. 336. Apdaryta	1.50	.50
SOCIALDEMOKRATIJOS ŽLUGIMAS IR REVOLUCINĖS KOVOS VOKIETIJOJE. Tai rinkinys raštų: R. Luxemburg, Lenino, Radeko, K. Zetkino ir kitų. Tai istorija Vokietijos socialistų išdavysčių ir revoliucinių proletariato kovų. 280 puslapių. Apdaryta	1.25	.50
KUNIGO IŠPAŽINTIS. Parašė buvęs kunigas P. Viliunas, tai gana įdomi knygutė. Pustlapių turi 90	.20	.10
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS KALĖJIMUOSE. Parašė d. Z. Angarietis, tai aprašymas baltojo teroro Lietuvoje. Kaip veidrodyje parodo buožių ir išnaudotojų siutimą. Pustlapių turi 64	.20	.10
LIUD. BONOPARTO BRIUM. 18-ji ir FRANCULOJE PILIEČIŲ KARAS. Parašė K. Marksas. Tai dvi knygos: vienoje, labai naudingas, aiškus aprašymas piliečių karo, kitoje pamokos iš Paryžiaus Komunos. Pustlapių turi 360. Apdaryta	2.00	.50
ISTORINIS MATERIALIZMAS. Parašė H. Gorter, būtina reikalinga knyga kiekvienam darbininkui. Ji suteikia materialistinį sanptavimą. O tikrasis mokslas tik ir rymo ant materializmo. Turi 192 puslapių. Aprd.	1.50	.50
A.L.D.L.D. kuopoms ir nariams tik	.35	
"SVYTURYS." Tai rinkinys eilių. Turi 386 puslapių. Apdaryta	1.50	.50
A.L.D.L.D. kuopoms ir nariams	.35	
KOMUNIZMAS IR KRISKSIONYBĖ Parašė vyskupas W. M. Brown. Knygoje yra nemažai gerų faktų prieš religiją. Turi 224 pusl.	1.25	.50
DARBININKO SVEIKATA. Parašė Dr. J. J. Kasikaučius. Tai yra knyga apie žmogaus kūno sudėtį, jo gyvybės apreiškimus, ligas ir sveikatos užlaikymą. Knyga papuosta daugelju paveikslu. Atspausdinta ant geros ir gražios popieriaus. Turi 628 puslapių. Apdaryta	3.00	1.00
A.L.D.L.D. kuopoms ir nariams tik	.35	
KLASIU KOVOS ISTORIJA AMERIKOJE. Parašė d. A. Bimba. Skaitydami šią knygą kaip veidrodyje matysite kokiais kryžiaus keliaisėjo ir eina Amerikos proletariatas. Tai istorija kovų. Organizavimosi unijų ir partijų. Knyga jau yra išversta į rusų ir anglų kalbas. Turi 608 puslapių. Gražūs aparai	2.25	1.00
A.L.D.L.D. kuopoms ir nariams už	.50	
KAIP ŽMONĖS BE PONŲ GYVENO. Parašė U. Sinclair. Pustl. 246.	1.00	.35
A.L.D.L.D. kuopoms ir nariams tik po	.10	
RUSIJOS ISTORIJA Parašė M. Pokrovski. Tai knyga, kuri kaip raktas patarnauja ne tik tiktai susipažinimui su Rusijos istorija, bet suteikia žiniją abelos teisingos istorijos. Ji turi 320 puslapių. Apdaryta	1.75	.75

46 TEN EYCK ST.,
D. M. SOLOMSKAS
BROOKLYN, N. Y.

SCRANTON, PA.

Is A.P.L.A. 57-tos Kuopos Veikimo

Nors mūsų kolonijoj lietuvių yra gana daug, bet jų nusistatymas dar labai toli nuo darbininkų organizacijų. Atrodė, kad jie dar nemato to darbininkų judėjimo, koks čia yra. Tuo tarpu čia randasi kuopos šiu organizacijų: A.P.L.A., A.L.D.L.D. ir L.D.S. Pastaroji da neturi kuopos numerio.

Tai, kaip matoma, tas didelis skaičius lietuvių dar miga. Sakytum, kad tiem darbininkams nereikia nešti tas sunkus vargo jungas, kurį turi nešti kiti darbininkai. Jei kada pakalbini tokius darbininkus į organizaciją, tai jie numoja ranka arba taip sau atsikalbinėja. Jokios apšvietos nenori gauti.

Bet jeigu ką surengia kunigas, tai tie lietuviai bėga ir neša savo centus tam išnaudotojų. Tuomet jie nepaiso nieko. Bėda su tais darbininkais, kurie dar laikosi įsikūbę į klebono sijoną. Beje, nepamirškite, kad A. P. L. A. 57-ta kuopa rengia

pikniką 2-ą dieną rugpjūčio, nedėlioj, Runo farmoj. Bus užkandžių ir lengvų gerimų. Galėsite ir pasiokti. Tad visi dalyvauskite šiame piknike.

Scrantonietis.

PLYMOUTH, PA.

L.D.S.A. 53 kp. ir A.L.D.L.D. 97 kp. rengia pikniką 2 d. rugpj., (Aug.). 1931 m., ant Radžvilos ūkės.

Taigi abiejų organizacijų komisija dirba sušilus, kad piknikas būtų pasekmingas ir kad atsilankiusi publika būtų užganėdinta. O gospadinės susilė minko mėsa del dešrų. Agurkai, tai jau užraugti. Tik kvėpia. Ruošiamas šalti ir karšti minkšti gerimai.

Aido Choras, kuris niekad neatsisako programoj dalyvauti, sudainuos naujausias dainas.

Tad visi, draugai ir draugės, nepraleiskit šį linksma pikniką.

Prasidės 10 val. ryte.
D. Zdanutė.
L.D.S.A. Sekr

SKAITYKITE IR PLATINKITE "LAISVĘ"

